

BÖLGE KAVRAMI

Doğal, beşeri ve ekonomik özellikler bakımından kendi içinde benzerlik, çevresine göre ise farklılık gösteren alanlara bölge denir. Bunlar yeryüzü şekilleri, sıcaklık şartları, iklimleri, bitki örtüleri, maden yatakları, dilleri, dinleri, ekonomik faaliyetleri, nüfus yoğunlukları, ana kayaları, yağış miktarları, sanayi dalları, tarım ürünleri gibi pek çok farklı coğrafi başlıkta benzerlik gösterebilirler ve dağlık bölge, sıcak bölge, orman bölgesi, petrol bölgesi, sık nüfuslu bölge gibi isimler alırlar.

Bölge sınırlarını belirlemede kullanılan unsurlar:

Sabit Unsurlar: Değişmeyen ve insan ömrüne kıyaslandığında çok uzun sürede değişen unsurlardır.

- İklim
- Bitki örtüsü
- Yeryüzü şekilleri

Değişken Unsurlar: İnsan faaliyetlerine bağlı unsurlardır. Kısa sürede değişebilirler.

- Nüfus yoğunluğu
- Yerleşme özellikleri
- Ekonomik özellikler
- Ulaşım özellikleri

İşlevsel Bölgeler

İşlevsel bölgeler hizmetlerle ilgili olarak sınırları belirlenen bölgelerdir. Belli kurumların, bakanlıkların ve projelerin yetki alanları olabilen, eğitim, sağlık, ulaştırma, ticaret, barınma, eğlenme, planlama ve yönetimle ilgili bölgelerdir.

Türkiye’de belediyeler, muhtarlıklar, il özel idareleri, devlet su işleri, karayolları genel müdürlüğü, milli eğitim müdürlüğü, orman genel müdürlüğü gibi pek çok kurumun yetki alanı işlevsel bölge olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aynı zamanda Türkiye İstatistik Kurumu Türkiye’yi çeşitli hizmet bölgelerine ayırmıştır. Bunların da her biri birer işlevsel bölge olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bölge Sınırları

Çoğu bölge sınırı kesin olarak çizilemez. Örneğin iklim ve bitki örtüsü sınırları yumuşak geçişlere sahiptir. Farklı iklimlerin etki alanlarının arasında iki iklimin de bazı özelliklerinin görüldüğü geçiş bölgeleri bulunmaktadır.

Örneğin Denizli Akdeniz iklim bölgesinde bulunur ve Denizli çevresinde Kızılçam ormanları ile maki alanları görülebilir. Ancak akdeniz ikliminde kar yağışı olmamasına rağmen Denizli’de yılın birkaç günü kar yağışı görmek mümkündür. Bunun sebebi karasallıktan dolayı kış sıcaklıklarının kıyıdaki bölgelerden daha aşağı inmesidir. Kısacası Denizli, akdeniz iklimi ile ılıman karasal iklim arasındaki geçiş bölgesinde bulunur denilebilir.

Bir bölgenin içerisinde başka bölgeler bulunabilir.

Farklı özellikler göz önüne alınarak çizilen bölgeler kesişim alanlarına sahip olabilir veya birbirlerini kapsayabilir.

Örneğin akdeniz iklimi bölgesi ile maki bölgesi sınırları birbiri ile çakışmaktadır.

Avrupa Birliği sınırları ile bu birliği oluşturan ülkelerin sınırları da çakışmaktadır.